

*О. С. Бондаренко,
кандидат економічних наук, доцент,
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон*

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

*E. S. Bondarenko,
Candidate of economic sciences, Ph.D., associate professor,
Kherson national technical University*

FINANCIAL RESOURCES FORMATION SOURCE ANALYSIS OF ECONOMY SUBJECTS IN UKRAINIAN LIGHT INDUSTRY

Досліджено джерела формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання у промисловості та легкій промисловості, встановлено позитивні та негативні тенденції, обґрунтовано сучасні проблеми управління фінансовими ресурсами та визначено можливі напрями їх вирішення.

Were researched financial flows formation sources in industry and light industry, found positive and negative trends, justified modern problems of economy subjects financial resources management and found possible ways of solution.

Ключові слова: *фінанси, фінансові ресурси, джерела формування фінансових ресурсів, суб'єкти господарювання, легка промисловість.*

Key words: *finance, financial resource, financial resources formation source, economy subjects, light industry.*

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин в Україні змінює умови діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання та розставляє нові акценти в управлінні господарською діяльністю, визначаючи ключову роль фінансових ресурсів та джерел їх формування. Значною мірою це стосується легкої промисловості, де найгостріше постають питання формування дієвих інструментів фінансового планування у напрямку розробки фінансових стратегій і тактики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками багато науковців досліджують проблеми управління фінансовими ресурсами різних видів економічної діяльності [1-6]. Детально вплив фінансових ресурсів та джерел їх формування на соціально-економічний розвиток країни досліджено у працях Чугунова І.Я. [1-2]. Питання забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами у легкій промисловості вимагають суттєвого удосконалення з урахування галузевих особливостей та специфіки функціонування суб'єктів господарювання. Такий стан речей, визначає необхідність дослідження тенденцій змін в обсягах та структурі джерел формування фінансових ресурсів, обґрунтування проблем і шляхів їх вирішення. З одного боку, це підвищить ефективність функціонування галузі, а з іншого, сприятиме формуванню фінансового потенціалу держави, який є основою для досягнення високих стандартів існування суспільства та успішної інтеграції у світову фінансово-економічну спільноту [2, с. 33-37].

Постановка завдання. У зв'язку цим, метою статті є дослідження тенденцій формування та використання джерел формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання в легкій промисловості України, а також обґрунтування напрямів покращення управління ними.

Виклад основного матеріалу. Розвиток фінансових відносин, якому притаманні глобалізація та інтеграція, зумовлює необхідність підвищення ефективності управління джерелами формування фінансових ресурсів. Раціонально сформовані обсяги і структура джерел формування фінансових ресурсів забезпечують вчасне інвестування суб'єктами господарювання коштів в нове виробництво, розширення й технічне переозброєння діючих основних засобів, фінансування наукових розробок та їх впровадження.

Структуру джерел формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання в промисловості та легкій промисловості представлено в табл. 1. Як показують статистичні дані, за останні 8 років у структурі джерел формування фінансових ресурсів в промисловості та легкій промисловості спостерігаються аналогічні зміни. Для них характерним є скорочення питомої ваги власного капіталу та збільшення питомої ваги довгострокових і поточних зобов'язань. В промисловості та легкій промисловості частка власного капіталу коливається в межах 37-32 %. За період з 2007 року по 2014 рік питома вага власного капіталу в легкій промисловості скоротилася на 4,9 п. п., хоча в той же час абсолютна величина власного капіталу зросла на 1086,6 млн. грн. або на 35,5%. Що стосується суб'єктів господарювання, які виготовляють одяг, то питома вага власного капіталу зменшилася на 15,7 п. п., а його абсолютна величина виросла на 530,9 млн. грн. або на 44,8%. Частка довгострокових зобов'язань і забезпечень по легкій промисловості за аналізований період мала тенденцію до зростання і тільки у 2013-2014 р. р. відмічається зниження, хоча у порівнянні з 2007 роком є зростання на 1,5 п. п., що в абсолютному виразі становить 1134,1 млн. грн. або 77,8%. У суб'єктів господарювання, які виготовляють одяг, частка довгострокових зобов'язань і забезпечень має тенденцію до зростання включно до 2012 року, у 2013-2014 р. р. спостерігається її зменшення, але порівняно з 2007 роком є зростання на 1,4 п. п. або на 454,5 млн. грн. (у 1,5 рази). Також спостерігається тенденція до зростання частки поточних зобов'язань в структурі капіталу суб'єктів господарювання легкої промисловості на 4,2 п. п. (на 2855,0 млн. грн.). Зростання абсолютних обсягів поточних зобов'язань за період з 2007 року по 2014 рік становить по легкій промисловості 180,9%, у суб'єктів господарювання, які виготовляють одяг – 313,6 %. Така ситуація пояснюється спадом промислового виробництва, відсутністю обігових коштів, низькою прибутковістю підприємств, що в цілому призвело до дисбалансу їх потреб у новій техніці, технологіях та можливостях фінансування. В результаті, це продемонструвало стрімку тенденцію до підвищення залежності суб'єктів господарювання від зовнішніх кредиторів.

Таблиця 1.

Структура джерел формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання промисловості та легкої промисловості у 2007-2014 р.р.

Роки	Джерела формування господарських засобів, %							
	Власний капітал	Забезпечення наступних витрат і платежів	Довгострокові зобов'язання	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Поточні зобов'язання	Поточні зобов'язання і забезпечення	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття	Доходи майбутніх періодів
Промисловість								
2007	37,5	0,4	17,9	-	43,2	-	-	-
2008	32,7	0,3	19,5	-	46,5	-	-	0,96
2009	32,8	0,3	19,6	-	46,4	-	-	0,90

2010	32,5	0,3	19,8	-	46,7	-	-	0,07
2011	32,9	0,4	22,6	-	43,4	-	-	0,75
2012	28,6	0,4	23,2	-	47,5	-	-	0,41
2013	32,5	-	-	19,3	-	48,2	0,01	-
2014	32,9	-	-	19,3	-	47,7	0,01	-
Легка промисловість								
2007	37,8	0,5	17,9	-	43,2	-	-	0,6
2008	32,7	0,3	19,5	-	46,5	-	-	1
2009	32,7	0,4	19,6	-	46,4	-	-	0,9
2010	32,4	0,3	19,8	-	46,7	-	-	0,8
2011	32,8	0,4	22,6	-	43,4	-	-	0,8
2012	28,6	0,4	23,1	-	47,5	-	-	0,4
2013	32,4	-	-	19,4	-	48,2	0	-
2014	32,9	-	-	19,4	-	47,7	0	-
Виробництво одягу								
2007	49,4	1,2	13,1	-	35,5	-	-	0,8
2008	43,9	0,7	16,9	-	37,4	-	-	1,1
2009	40	0,8	20,8	-	37,4	-	-	1
2010	39	0,6	20,2	-	39,4	-	-	0,8
2011	35,5	0,5	23,4	-	39,8	-	-	0,8
2012	36	0,5	20,3	-	42,6	-	-	0,6
2013	37,6	-	-	14,8	-	47,5	0,1	-
2014	33,7	-	-	14,8	-	51,4	0,1	-

Аналіз обсягів поточних зобов'язань по промисловості, легкій промисловості та її окремих підгалузях відображає їх зростання. Так, за період 2007-2014 р. р. темпи приросту цього показника склали: 204,7 % в цілому по промисловості та 80,9% по легкій промисловості. Разом з цим, для текстильного виробництва характерним є збільшення на 42,2%, у виробництві одягу - на 213,6%, у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів - на 77,0 %. Необхідно зазначити, що відбулися суттєві зміни і у структурі поточних зобов'язань (табл. 2).

Таблиця 2.

Структура поточних зобов'язань суб'єктів господарювання промисловості та легкої промисловості у 2007-2014 р.р.

Роки	Поточні зобов'язання, %				
	Короткострокові кредити банків	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	Поточна кредиторська заборгованість	Поточні забезпечення	Доходи майбутніх періодів
Промисловість					
2007	16,6	2,4	81	-	-
2008	17,4	3,4	79,2	-	-
2009	12,8	4	83,2	-	-
2010	13,3	4,5	82,2	-	-
2011	10,6	2,9	86,5	-	-
2012	11,1	3,8	85,1	-	-
2013	12,7	4	80,9	1	1,4
2014	12,8	4	80,6	1	1,6
Легка промисловість					
2007	25,1	2,7	72,2	-	-
2008	12,1	1,6	86,3	-	-
2009	12	3,7	84,3	-	-

2010	16,1	4,1	79,8	-	-
2011	12,4	5,2	82,4	-	-
2012	12,4	1,3	86,3	-	-
2013	13,2	1,3	84,7	0,1	0,7
2014	13,1	1,3	85,2	0,1	0,6
Виробництво одягу					
2007	17,1	3,3	79,5	-	-
2008	15,7	3,2	81,1	-	-
2009	9,9	2,9	87,2	-	-
2010	9,1	1,7	89,2	-	-
2011	9,9	2,3	87,8	-	-
2012	12,1	1,8	86,1	-	-
2013	9,2	1,3	88,2	0,3	1
2014	9,2	1,3	88,1	0,3	1,1

Суттєво скоротилася частка отриманих підприємствами легкої промисловості короткострокових кредитів банків (на 12,0 п. п.). Така ситуація пов'язана, з одного боку, зниженням довіри банків до підприємств, що визначає їх небажання фінансувати неефективні сфери економіки, а, з іншого боку, неможливістю повертати борги, що зумовлює низький рівень попиту до залучення позикових джерел фінансування. Разом з цим, в розрізі підгалузей легкої промисловості спостерігалось скорочення короткострокових кредитів у текстильному виробництві (на 6,1 п. п.), у виробництві одягу (на 7,9 п. п.), але їх зростання у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 10,8 п. п.). Водночас, переважна більшість кредитів короткострокові, що є негативним явищем для суб'єктів господарювання у зв'язку з високими кредитними ставками короткострокових кредитів, що ускладнює їх повернення на фоні погіршення фінансових результатів діяльності. Негативною тенденцією є збільшення частки кредиторської заборгованості за розрахунками як по промисловості взагалі, так і по легкій промисловості та її окремих підгалузях. За аналізований період по легкій промисловості вона змінилася з 72,2 % у 2007 року до 85,2 % у 2014 році (темپ приросту склав 112,2 %), на що вплинуло її збільшення по підприємствах, що виробляють одяг (у 3,5 рази), у текстильному виробництві на 23,1%; у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів на 44,4%.

Суттєво скоротилася частка отриманих суб'єктами господарювання легкої промисловості короткострокових кредитів банків (на 12,0 п. п.). Така ситуація пов'язана, з одного боку, зниженням довіри банків до суб'єктів господарювання, що визначає їх небажання фінансувати неефективні сфери економіки, а, з іншого боку, неможливістю суб'єктами господарювання повертати борги, що зумовлює низький рівень попиту до залучення позикових джерел фінансування.

Разом з цим, в розрізі підгалузей легкої промисловості спостерігалось скорочення короткострокових кредитів у текстильному виробництві (на 6,1 п. п.), у виробництві одягу (на 7,9 п. п.), але їх зростання у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 10,8 п. п.). Водночас, переважна більшість кредитів короткострокові, що є негативним явищем для суб'єктів господарювання у зв'язку з високими кредитними ставками короткострокових кредитів, що ускладнює їх повернення на фоні погіршення фінансових результатів діяльності. Негативною тенденцією є збільшення частки кредиторської заборгованості за розрахунками як по промисловості взагалі, так і по легкій промисловості та її окремих підгалузях.

За аналізований період по легкій промисловості вона змінилася з 72,2 % у 2007 року до 85,2 % у 2014 році (темپ приросту склав 112,2 %), на що вплинуло її збільшення по підприємствах, що виробляють одяг (у 3,5 рази), у текстильному виробництві на 23,1%; у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів на 44,4%.

Така ситуація пов'язана з низьким рівнем ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання легкої промисловості, що не дозволяє їм кошти, одержані від інкасації дебіторської заборгованості направляти на погашення кредиторської заборгованості.

Динаміка обсягів дебіторської та кредиторської заборгованостей у розрахунках представлена на рис. 1.

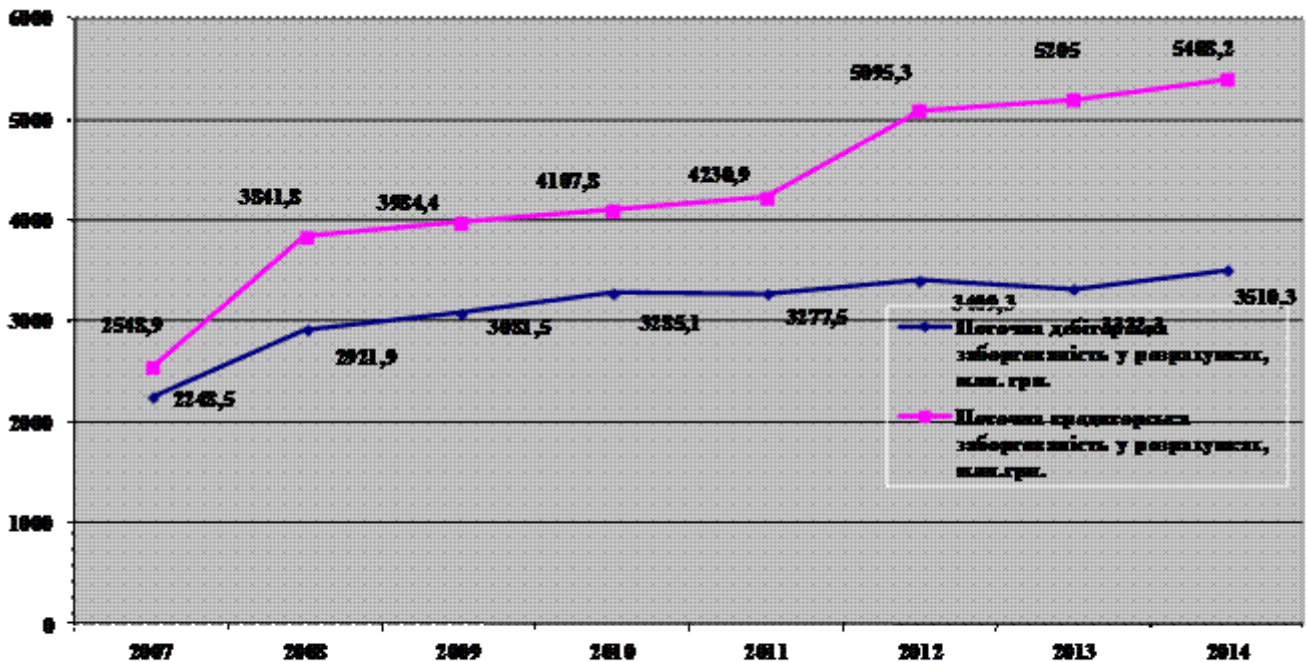

Рис. 1. Динаміка обсягів поточної дебіторської та кредиторської заборгованості суб'єктів господарювання легкої промисловості

Представлена діаграма характеризує постійне перевищення та зростання обсягів кредиторської заборгованості над дебіторською, а також збільшення розриву між їх обсягами, що відображає зростання обсягів кредиторської заборгованості швидшими темпами ніж зростання обсягів дебіторської. Це свідчить про посилення неможливості суб'єктів господарювання розраховуватися з постачальниками та іншими кредиторами, накопичення ними боргів, не зважаючи на те, що частково дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги погашається. Така ситуація визначає необхідність більш глибокого дослідження взаємозв'язків між обсягами оборотних активів та поточних зобов'язань, а також вдосконалення існуючих механізмів узгодженого управління їх складовими.

Для цього доцільним є розрахунок ряду показників, які відображають взаємозв'язок між оборотними активами та поточними зобов'язаннями. Їх представлено в табл. 3.

Таблиця 3.

Показники оцінки стану ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання промисловості та легкої промисловості

Показники	Роки							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Промисловість								
1 Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	0,23	0,17	0,11	0,07	0,08	0,10	0,07	0,04
2. Коефіцієнт покриття	1,3	1,2	1,12	1,08	1,09	1,10	1,07	1,05
3. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,86	0,84	0,81	0,78	0,77	0,79	0,74	0,73
4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,07	0,05	0,05	0,06	0,07	0,07	0,07
5. Чистий оборотний капітал	83101,3	79411,4	56795,6	46672,7	58218,4	74556,3	54816,3	38308,0
6. Частка оборотних коштів	0,47	0,49	0,49	0,52	0,52	0,45	0,45	0,45
Легка промисловість								

1 Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	0,19	0,15	0,22	0,13	0,20	0,13	0,15	0,16
2. Коефіцієнт покриття	1,23	1,18	1,14	1,15	1,24	1,15	1,17	1,19
3. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,73	0,75	0,76	0,75	0,78	0,71	0,66	0,67
4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,07	0,07	0,06	0,10	0,11	0,11	0,12
5. Чистий оборотний капітал	814,9	809,5	1158,2	752,0	1247,9	880,9	1048,1	1229,2
6. Частка оборотних коштів	0,52	0,5	0,53	0,54	0,54	0,55	0,56	0,57

Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами за досліджуваними суб'єктами господарювання впродовж періоду, що аналізувався, не відповідав нормативному значенню ($>0,5$), знаходився на досить низькому рівні та мав негативну динаміку. У 2007 році в промисловості він становив 0,23, у легкій промисловості – 0,19; у виробництві одягу – 0,27; у текстильному виробництві – 0,19; у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 0,13. Не зважаючи на те, що кожне підприємство характеризується специфікою діяльності, що обумовлює різну тривалість технологічного циклу, швидкість обертання оборотних активів, попит на продукцію та обсяги її реалізації у 2014 році ситуація суттєво погіршилась: коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами по промисловості знизився до 0,04; по легкій промисловості – до 0,16; по текстильному виробництву – 0,12; у виробництві одягу – 0,19; у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – до 0,13.

Співставлення коефіцієнта забезпечення власними оборотними коштами у 2007-2014 р. р. показує, що по промисловості в цілому він зменшився у 5,75 рази; по легкій промисловості – в 1,19 рази, у текстильному виробництві – в 1,58 рази, у виробництві одягу відповідно у 1,42 рази, у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – при загальній тенденції протягом аналізованого періоду до зменшення у 2014 році спостерігається рівень 2007 року. Зниження цього відображає нестійкість фінансового стану суб'єктів господарювання, який близький до критичного та за якого вони не мають можливостей власними коштами поповнювати оборотні активи. Разом з цим, незначне зменшення даного показника по легкій промисловості порівняно з промисловістю, дозволяє зробити висновок про те, що не зважаючи на фінансову кризу, спад попиту через зниження купівельної спроможності населення, наявність на українському ринку контрафактних товарів легкої промисловості, тіньового ринку, їм вдалося, в основному, зберегти той же рівень забезпечення власними оборотними коштами. Така ситуація суттєво впливає на обсяги та інтенсивність руху капіталів, що обумовлює необхідність вироблення нових підходів та методів до управління фінансовими ресурсами.

За оцінками експертів при розрахунку коефіцієнта покриття оборотні активи повинні перевищувати обсяги поточних зобов'язань. Однак, значення цього показника залежить від галузі та виду діяльності і може варіювати. В економічно розвинених країнах нормальною вважається ситуація, коли показник покриття знаходиться в межах 1,5. В Україні значення цього показника коливається в межах 1,03-1,07, що є відображенням недостатнього рівня ліквідності та платоспроможності вітчизняних підприємств. Представлені розрахунки показали, що коефіцієнт покриття мав тенденцію до поступового зменшення як в промисловості, так і в легкій промисловості та її підгалузях (крім виробництва шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, де він збільшився з 1,06 у 2007 році до 1,16 в 2014 році). В промисловості його значення перевищувало одиницю, але з 2007 року до 2014 року змінилося з 1,3 до 1,05; по легкій промисловості коефіцієнт покриття коливався за період 2007 по 2014 р.р. від 1,23 до 1,19; по текстильній промисловості його величина змінювалася від 1,23 до 1,13; у виробництві одягу – з 1,3 до 1,24. Зниження коефіцієнта покриття відбувається під впливом зростання поточних зобов'язань підприємств швидшими темпами порівняно із темпами росту оборотних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності демонстрував схожу динаміку. Динаміка коефіцієнта швидкої ліквідності за період з 2007 по 2014 р. р. відображала порівняно з іншими показниками максимальне наближення до нормативного значення (0,6-0,8), але мала переважно спадну тенденцію. Вона становила в промисловості відповідно 0,86 та 0,73 ; по легкій промисловості – 0,73 та 0,67; по текстильному виробництву – 0,70 та 0,62; у виробництві одягу – 0,76 та 0,69; у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів відповідно – 0,74 та 0,90.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності по промисловості, легкій промисловості та підгалузях мав також низький рівень. По промисловості за період з 2007 року по 2014 рік коливається у межах $0,08 \div 0,07$; по легкій промисловості – $0,08 \div 0,12$; у текстильному виробництві – $0,06 \div 0,05$; у виробництві одягу – $0,13 \div 0,08$; у виробництві шкіри, виробів зі шкіри та інших

матеріалів відповідно $0,08 \div 0,18$.

Чистий оборотний капітал як абсолютний показник ліквідності і платоспроможності за період 2007 по 2014 рр. демонстрував у суб'єктів господарювання легкої промисловості на відміну від суб'єктів господарювання промисловості позитивну динаміку. По промисловості його величина зменшилася у 2014 році на 54,9% порівняно з 2007 роком. По легкій промисловості зростання чистого оборотного капіталу за аналізований період становить 150,8%; у виробництві текстилю спостерігається скорочення на 17,8%; у виробництві одягу відповідно зростання на 183,9%. Така ситуація дозволяє зробити висновок про стійкі спроби суб'єктами господарювання легкої промисловості у скрутних для них умовах утримати свої фінансові та ринкові позиції.

Висновки. За результатами проведеного аналізу доцільно виокремити ряд проблем, що призвели до нестабільної роботи підприємств легкої промисловості та на вирішення яких мають бути направлені першочергові дії управлінців всіх рівнів. Це такі як: 1) негативний вплив світових криз на співробітництво вітчизняних суб'єктів господарювання легкої промисловості з закордонними партнерами, який проявляється у скороченні ринків збуту, обсягів замовлень, фінансових та супутніх їм потоків; 2) несприятливі умови ведення бізнесу в Україні, що обумовлюють високий рівень трансакційних витрат через складне податкове адміністрування, недосконалість процедур технічного регулювання, високий рівень корупції; 3) неможливість забезпечення достатнього обсягу фінансування для створення сучасної технологічної бази; 4) скорочення обсягів реалізації продукції легкої промисловості на внутрішніх ринках через зменшення обсягів виробництва у суміжних галузях та істотне зниження платоспроможного попиту населення; 5) втрата кадрового потенціалу галузі та дефіцит висококваліфікованих фахівців (досвідчених менеджерів, дизайнерів та кваліфікованих спеціалістів за всіма технологічними процесами) через нестійкі відносини підприємств з навчальними та науково-дослідними установами; 6) недостатній досвід роботи вітчизняного бізнесу в умовах жорсткої конкуренції, низький рівень маркетингу, використання інформаційних технологій та розвитку логістичної інфраструктури; 7) неможливість побудови логістичних трансферів екологізації виробництва через низький рівень фінансового забезпечення та відсутність практичного досвіду використання логістично-орієнтованих механізмів управління господарською діяльністю;

Вирішення вказаних проблем потребує інтегрованого підходу до створення системи механізмів на різних рівнях функціонування економіки (макро-, мезо-, мікро-) та їх комплексного поєднання, яке дозволить вирішити проблеми не лише легкої промисловості, а й цілої низки суміжних з нею галузей економіки та окремих суб'єктів господарювання. За цих умов виникає об'єктивна необхідність посилення координації взаємозв'язків між учасниками процесу руху фінансових ресурсів на основі їх інтеграції в єдину систему. Така ситуація визначає доцільність переорієнтування підприємств легкої промисловості на формування логістичних систем, що забезпечать використання логістично-орієнтованих інструментів управління фінансовими потоками, особливістю яких є орієнтування на використання синергетичних залежностей та забезпечення оптимізації руху фінансових потоків між учасниками логістичного ланцюга.

Література:

1. Фінанси України: інституційні перетворення та напрями розвитку / За ред. І.Я.Чугунова. – К.: ДННУ АФУ, 2009. – 848с.
2. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія /І. Я. Чугунов, А. В. Павелко, Т. В. Канева та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 376 с.
3. Азаренкова Г.М. Фінансові ресурси та фінансові потоки (теоретичний аналіз): монографія /Г.М. Азаренкова. – Харків: ПП Яковлєва, 2003.– 103 с.
4. Єрмошкіна О.В. Управління фінансовими потоками промислових підприємств: теорія, практика, перспективи: Монографія. – Д.: Національний гірничий ун-т, 2009. – 479 с.
5. Кравцова А.М. Фінансові ресурси підприємств: механізм формування та ефективного використання [монографія] / А.М. Кравцова. – Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2010. – 220 с.
6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України /Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua (<http://www.ukrstat.gov.ua/>).

References:

1. Chuhunov, I.Ya. (2009), Finansy Ukrainy: instytutsiyni peretvorenniya ta napryamy rozvytku [Finance Ukraine: institutional transformation and development directions], Kyiv: Ukraine.
2. Chuhunov, I. Ya. et al. (2015) Derzhavne finansove rehuliuvannia ekonomichnykh peretvoren [State financial regulation of economic reforms], Kyiv: Ukraine..
3. Azarenkova, H.M. (2003), Finansovi resursy ta finansovi potoky (teoretychnyy analiz) [Financial resources and financial flows (theoretical analysis)], Kharkiv: PP Yakovlyeva.

4. Yermoshkina, O.V. (2009), Upravlinnia finansovymy potokamy promyslovykh pidpriemstv: teoriia, praktyka, perspektyv [Management of financial flows of industrial enterprises: theory, practice, prospects]. Donets'k: Ukraine.
5. Kravtsova, A.M. (2010), Finansovi resursy pidpriemstv: mekhanizm formuvannia ta efektyvnoho vykorystannia [Financial resources of enterprises: the mechanism of forming and effective use]. Vinnytsia: Ukraine.
6. Ofitsiynyy sayt Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy /Rezhym dostupu: www.ukrstat.gov.ua.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2016 р.

(<http://www.poligrafua.net/>).

bigmir)net

520

137

(<http://www.bigmir.net/>).

Броу.

ТОВ "ДКС Центр"